

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ПРО РЕАЛІЗАЦІЮ ТА ФОРМИ ПРОЯВУ ВІКТИМНОЇ ПОВЕДІНКИ

Свірська О.С. курсантка соціально-психологічного факультету НУЦЗУ
НК – Кучеренко С.М. доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри
психології діяльності в особливих умовах НУЦЗУ

Проблема девіантної поведінки, незважаючи на величезну кількість емпіричних і теоретичних досліджень у різних галузях наукового знання, відноситься до категорії найбільш складних, неоднозначних і одночасно актуальних. Більшість дітей з відхиленою поведінкою відчують труднощі соціальної адаптації. Порушення взаємодії з соціальним середовищем є причиною появи відхилень у поведінці дітей, що, у свою чергу, обумовлює специфіку їх навчання і виховання в цілому.

Проблема девіантної поведінки – одна з найактуальніших для нашого суспільства на сьогоднішній день. Відхилення у поведінці, що розуміються як порушення соціальних норм, придбали в останні роки масовий характер і поставили цю проблему в центр уваги соціологів, психологів, психіатрів та дефектологів, працівників правоохоронних органів.

Узагальнимо викладені вище точки зору. У більшості наукових праць, незважаючи на деякі відмінності, девіантна поведінка в цілому описується як дії і вчинки людей, які не відповідають традиційним соціально-культурним, правовим, моральним нормам, очікуванням або паттернам поведінки. Однак багато вчених також вважають, що девіантна поведінка – це, як правило, негативні вчинки і дії особистості, яка вступає в конфронтацію з панівними в суспільстві правилами, стандартами і цінностями.

Віктимна поведінка є різновидністю девіантної поведінки. В сучасній літературі питання віктимної поведінки приділяється не виправдано мало уваги, хоча відомо, що детермінантою його є соціальний статус особистості, з одного боку і її психічний стан, стан емоційно-вольової сфери – з іншого.

Поняття віктимності розглядається як властивість людини, яка обумовлена його соціальними, психологічними чи біофізичними якостями (або їх сукупністю), що сприяють в певній ситуації формуванню умов, при яких виникає можливість заподіяння йому шкоди. Також, під віктимною поведінкою у психології розуміють сукупність властивостей людини, обумовлених комплексом соціальних, психологічних і біофізичних умов, сприяючих дезадаптивному стилю реагування суб'єкта, що призводить до збитку для його фізичного або емоційно-психічного здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ананьев Б. Г. Психология и проблемы человекознания / Б. Г. Ананьев; под ред. А. А. Бодалева. – М.: Изд-во «Институт практической психологии», Воронеж: НПО «МОДЭК», 1996. – 384с.
2. Рубинштейн С. Л. Бытие и сознание. Человек и мир / С. Л. Рубинштейн. – СПб. : Питер, 2003. – 512 с.